

HARRAN ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FİZİK ANABİLİM DALI

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	T+U	Kredisi	AKTS
Yarıiletkenler Fiziği I	5105509		3+0	3	6
Ön koşul Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Seçmeli				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren					
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Bu dersin genel amacı; yarıiletkenler fiziğinin şematik ve kuramsal temellerine dayalı bilgi akışını sağlamak amaçlanmaktadır.				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; 1.Yarıiletken kavramı ve kristal yapıların yarıiletken özelliklerinin öğrenir. 2.Yarıiletken özelliklerinin hem deneysel hem de kuramsal anlamda bir bilinç oluşturur. 3.Yarıiletken teknolojileri hakkında bilgi sahibi olur. 4.Grup çalışması yapar. 5.Bireysel web kaynak tarama nasıl yapılır öğrenir.				
Dersin İçeriği	Yarıiletkenlerin temel özellikleri, ilk çalışmalar, uygulama alanları, ilk teoriler, kristal yapılarda enerji seviyeleri, serbest elektronların dalga mekaniği, periyodik yapıda hareket, enerji bantları, pozitif boşluk kavramı, elektron ve boşlukların uygulanan dış alan altında hareketi, enerji diyagramları, taşıyıcı hareketlerine karşı direnç, kristallerdeki yabancı katkılar ve bozukluklar, bozukluk tipleri, kimyasal bağlar, eksitonlar öğrenilmesi planlanmaktadır.				
Haftalar	Konular				
1	Yarıiletkenlerin temel özellikleri, ilk çalışmalar, uygulama alanları, ilk teoriler				
2	Kristal yapılarda enerji seviyeleri,				
3	Serbest elektronların dalga mekaniği,				
4	Periyodik yapıda hareket ve enerji bantları,				
5	Pozitif boşluk kavramı,				
6	Elektron ve boşlukların uygulanan dış alan altında hareketi, enerji diyagramları,				
7	Arasınava				
8	Taşıyıcı hareketlerine karşı direnç, kristallerdeki yabancı katkılar ve bozukluklar,				
9	Bozukluk tipleri,				
10	Kimyasal bağlar ve eksitonlar,				
11	Termal denge durumunda taşıyıcı yoğunlukları,				
12	Asal ve katkılı yarıiletkenler, elektron transport olayları,				
13	Kristal kusurları ile çarpışmalar, sabit ve enerjiye bağımlı relaksasyon zamanı				
14	Mabit ve enerjiye bağımlı relaksasyon zamanı ve Materyal Sunumu				
Genel Yeterlilikler					
• Dersin içeriğine uygun yeni teknolojik gelişmeleri tanıtıcı slayt veya film izletme. • Yarıiletken teknolojileri üzerinde bilgi edinme. • Her konu sonunda problem çözümü yaptırmak. • Bu konulara uygun olarak ödev seti vermek. • Konunun özelliğine göre diğer bilimlerle olan ilişkilerini tartışmak.					

Kaynaklar

Kittel, C., (1996), *Introduction to Solid State Physics*, John Wiley and Sons, Inc.(Türkçe Çevirisi).
Omar, M. A. , (1975), *Elementary Solid State Physics*. Addison-Wesley Publishing Company, Serin, N., Entegre Devreler, Ankara Üniversitesi yayınları Yayın no:16.
Sze, S. M., (2010), *Semiconductor Devices Physics And Technology*, John Wiley and Sons.

Değerlendirme Sistemi

Ara sınav: %40
Final: %60

PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI İLE DERS ÖĞRENİM ÇIKTILARI İLİŞKİSİ TABLOSU

	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15	PÇ16	PÇ17
ÖÇ1	4	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5
ÖÇ2	4	5	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	4
ÖÇ3	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	5
ÖÇ4	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	4	4
ÖÇ5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5
ÖÇ: Öğrenme Çıktıları PÇ: Program Çıktıları																	
Katkı Düzeyi	1 Çok Düşük			2 Düşük			3 Orta			4 Yüksek			5 Çok Yüksek				

Program Çıktıları ve İlgili Dersin İlişkisi

	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15	PÇ16	PÇ17
Yarıiletkenler Fiziği I	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5